

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21138 - Geomorfologia Litoral / 1
Titulació	Grau de Geografia - Tercer curs Grau de Geografia (Pla 2009) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Joan Josep Estrany Bertos						
<i>Responsable</i>						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
joan.estrany@uib.cat						
Josep Fortesa Bernat						
josep.fortesa@uib.cat						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

Les àrees litorals són zones especialment sensibles, on es produeix la interacció entre dos 'móns' completament diversos: el món subaeri -que domina els sistemes terrestres- i el 'món' submarí. Aquesta interacció és la causa d'aquesta especial sensibilitat, atès que qualsevol pertorbació -o modificació- en qualsevol d'aquests mitjans pot produir una modificació de les àrees litorals. És per això que és important conèixer els processos que influeixen, modifiquen i conformen les àrees litorals, tant en la seva part submergida com en la seva part emergida.

Aquesta assignatura pretén establir les bases per entendre els processos bàsics -físics i biològics- que operen en els sistemes litorals, així com l'efecte dels factors que, canviant en el temps, han influït en la conformació de l'actual sistema litoral. El desenvolupament serà eminentment teòric però alhora complementat amb pràctiques enfocades a la comprensió de les formes i processos litorals i la interacció antròpica. Es preveu la realització de dues sortides de camp.

Requisits

Guia docent

Recomanables

Haver aprovat l'assignatura obligatòria Geomorfologia de segon curs del Grau en Geografia

Competències

Específiques

- * CE6 - Aplicar les principals tecnologies dedicades a l'estudi de les relacions recíproques del medi físic i humà, particularment les destinades a avaluar l'impacte ambiental de les activitats antròpiques, les seves conseqüències sobre el paisatge i la transmissió de continguts científics de forma que facilitin la seva aplicació en els entorns acadèmics, professionals, educatius i de divulgació.

Genèriques

- * CG1 - Ser capaç de conceptualitzar patrons, processos, interaccions i canvis en el món físic i a l'entorn humà, entesos ambdós com un sistema dins d'una àmplia gamma d'escala espacial.
- * CG2 - Adquirir una consciència crítica de la importància de l'escala temporal en processos físics, humans i en les seves interaccions i en com aquests operen a escala local, regional i mundial.
- * CG4 - Demostrar coneixement i comprensió crítica de les diverses formes de representació dels entorns humans i físics, així com aconseguir el domini de la tecnologia associada amb l'adquisició i l'anàlisi de dades geogràfiques, tals com mètodes estadístics, de laboratori, d'anàlisis quantitatives, aplicacions informàtiques i teledetecció.
- * CG5 - Aplicar a l'entorn professional els coneixements, metodologies i les tècniques adquirides durant la formació acadèmica de grau i desenvolupada amb un alt grau de responsabilitat, compromís ètic i capacitat d'integració en equips multidisciplinaris.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

TEMA 1. INTRODUCCIÓ

Es realitza un breu recorregut històric que permet conèixer i entendre els lligams entre l'espècie humana i el litoral, considerant la geografia física com el "medi ambient humà". A continuació s'abordarà la definició de la geomorfologia litoral i la seva nomenclatura.

1.1. L'home i el litoral

1.2. Geomorfologia litoral: definició i objectius

1.3. Factors que influeixen la morfologia litoral i els seus processos

TEMA 2. PROCESSOS COSTANERS

Estudi de les relacions entre els diferents processos i sistemes costaners. Els agents i factors que actuen sobre la costa i els seus canvis geomorfològics. Així doncs, és clau comprendre

Guia docent

i diferenciar els diferents processos que es desenvolupen a la costa així com el seu ordre de magnitud i freqüència.

- 2.1. Corrents oceàniques
- 2.2. Onatge
- 2.3. Oscil·lacions de la mar
- 2.4. Tsunamis
- 2.5. Transport de sediment costaner

TEMA 3. SISTEMES COSTANERS

Sistemes oberts que reben fluxos d'energia. Un intercanvi d'energia amb el mateix balanç d'entrada i sortides mantenen aquests sistemes en equilibri. No obstant, una desincronització d'aquests fa que els sistemes responguin de manera dinàmica front a una pertorbació per tornar a l'estadi inicial.

- 3.1. Costes rocoses
- 3.2. Costes arenoses
- 3.3. Deltas i estuaris
- 3.5. Costes fangoses
- 3.4. Esculls coral·lins
- 3.5. Aiguamolls, albuferes, zones humides

TEMA 4. GESTIÓ INTEGRADA DE ZONES LITORALS

Les costes i els oceans han adquirit en les darreres dècades una importància territorial cabdal. Aproximadament dos terços de la població humana viu i fa feina a les zones litorals. Els oceans i les costes són fonts principals d'aliments, minerals i altres recursos i serveis on hi té lloc un màxim de biodiversitat. Aquesta conjunció interacció fa que hi tinguin lloc conflictes per interessos polítics i econòmics que requereixen d'una gestió integrada.

- 4.1. El concepte de la gestió integrada
- 4.2. Interacció dels sistemes terrestres i costaners
- 4.3. Estratègies i planificació
- 4.4. Models de gestió

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Magistral	Grup gran (G)	Explicació, per part del professor, dels conceptes bàsics, línia de feina a seguir, i de les fonts bibliogràfiques essencials	30
Classes pràctiques	Sortides de camp	Grup gran (G)	Dues sortides de camp a sistemes litorals de l'illa de Mallorca. Observació i anàlisi de sistemes litorals actuals i pretèrits, així	10

3 / 6

Data de publicació: 12/07/2019

Abans d'imprimir aquest document, pensau bé si és necessari fer-ho. El medi ambient és cosa de tothom.
©2019 Universitat de les Illes Balears. Cra. de Valldemossa, km 7.5. Palma (Illes Balears). Tel.: +34 - 971 17 30 00. E-07122. CIF: Q0718001A

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			com discussió sobre el seu significat interpretatiu alhora que interacció amb l'acció antròpica	
Tutories ECTS	Tutoria	Grup petit (P)	Discussió sobre els conceptes adquirits i orientació sobre els temes que presentin dificultat de comprensió. Igualment, discussió sobre el treball d'assignatura a desenvolupar sobre un sistema litoral de qualsevol lloc del Món mitjançant realització de cartografia geomorfològica.	2
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	Prova de caràcter teòric i pràctic on s'avaluarà l'assoliment de les competències treballades en l'assignatura amb una combinació de preguntes de resposta llarga i d'altres de resolució de problemes tècnics.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Aprofundiment aspectes teòrics	A partir de l'explicació teòrica de cadascun dels temes de l'assignatura i la bibliografia recomanada, l'estudiant haurà de treballar els conceptes exposats a fi d'aprofundir en el seu coneixement i assimilar els continguts.	42
Estudi i treball autònom individual	Informes sortides de camp	A partir de les sortides de camp l'estudiant n'elaborarà una memòria o informe de cada sortida a partir de treball autònom que haurà de lliurar perquè sigui avaluat.	21
Estudi i treball autònom individual	Cartografia geomorfològica litoral	Treball d'assignatura a desenvolupar sobre un sistema litoral de qualsevol lloc del Món mitjançant realització de cartografia geomorfològica	42

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una

Guia docent

menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Magistral

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Escales d'actituds (no recuperable)
Descripció	Explicació, per part del professor, dels conceptes bàsics, línia de feina a seguir, i de les fonts bibliogràfiques essencials
Criteris d'avaluació	Participació activa en l'exposició i discussió dels continguts teòrics

Percentatge de la qualificació final: 10%

Sortides de camp

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Dues sortides de camp a sistemes litorals de l'illa de Mallorca. Observació i anàlisi de sistemes litorals actuals i pretèrits, així com discussió sobre el seu significat interpretatiu alhora que interacció amb l'acció antròpica
Criteris d'avaluació	Entrega d'una memòria / Informe de cada sortida de camp, que s'avaluarà en funció de la seva correcta presentació formal. Participació activa i atenta en el desenvolupament de les sortides.

Percentatge de la qualificació final: 20% amb qualificació mínima 5

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Prova de caràcter teòric i pràctic on s'avaluarà l'assoliment de les competències treballades en l'assignatura amb una combinació de preguntes de resposta llarga i d'altres de resolució de problemes tècnics.
Criteris d'avaluació	Activitat escrita que s'avaluarà en funció de les respostes correctes

Percentatge de la qualificació final: 40% amb qualificació mínima 5

Cartografia geomorfològica litoral

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Treball d'assignatura a desenvolupar sobre un sistema litoral de qualsevol lloc del Món mitjançant realització de cartografia geomorfològica
Criteris d'avaluació	Presentació d'un treball realitzant cartografia geomorfològica litoral de llocs representatius del Món mitjançant recursos on-line

Percentatge de la qualificació final: 30% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Bird, E. C. F. Coastal geomorphology :an introduction /Eric Bird 2nd ed. Chichester: John Wiley & sons, 2008

Guia docent

Davidson-Arnott, R. Introduction to Coastal Processes and Geomorphology. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2010

Ramkumar M et al. (Editors). Coastal Zone Management : Global Perspectives, Regional Processes, Local Issues. Amsterdam: Elsevier, 2019.

Woodroffe, Colin D. Coasts: form, process, and evolution /Colin D. Woodroffe. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2002.

